

Netradiční učitelé svámího Višvánandy

NA RAMENOU INDICKÝCH OBRŮ

Zdeněk Vojtíšek

Svámí Višvánanda (*1978) je patrně nejmladší ze současných indických duchovních vůdců se světovým ohlasem. Ačkoli se společenská situace změnila oproti 70. nebo u nás 90. létům minulého století, i on vyvolává kontroverze. Pozoruhodná je už linie guruů, na něž navazuje.

Stejně jako pro každého duchovního učitele v indických tradicích je i pro důvěryhodnost svámího Višvánandy zásadní poslušnost duchovních učitelů, do níž byl zasvěcen. Višvánanda se ovšem místo pozemských guruů odvolává na dvě bytosti, které mají nadlidský charakter, a na

Sái Bábu ze Širdí, zemřelého roku 1918.

Podle informací, které o sobě sám sděluje,¹ se Višvánanda narodil na africkém ostrově Mauricius do bráhmanské rodiny v tamní indické menšině. Již od svého narození je údajně zcela v jednotě s božstvím.² Je proto nikoli jen guruem, který vyučuje, ale satguruem, v jehož schopnosti je osvobodit člověka z cyklu narození

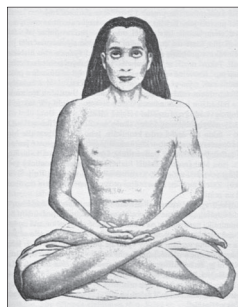
a smrti, způsobeného karmou.³ Ve vizi, kterou měl po překonání nemoci, se ve svých pěti letech údajně setkal s mahávatárem Babádžím a stal se jeho žákem. Ve 14 letech se v zážitku samádhi zcela ponořil do božství a o dva roky později se stal duchovním učitelem. V 19 letech se vypravil do Evropy a na pokyn božské Matky se zde usadil.⁴ Roku 2004 vznikl jeho první ášram v obci Steffenshof v Porýní-Falci a o rok později založil mezinárodní organizaci Bhakti márga. Nyní žije v podstatně větším ášramu ve Springenu u Wiesbadenu v pohoří Taunus.

Prvním a nejdůležitějším z Višvánandových duchovních učitelů je již zmíněný mahávatár (velký avatár) Babádží. Ve Višvánandově společenství je považován za nesmrtelného jógina, který se zjevil už před 5 tisíci let a který je samotným bohem Kršnou.⁵ S Babádžím se ve druhé polovině 19. století a v první polovině 20. století údajně setkala několik guruů. Proslavil ho ale až Jógánanda tím,

že o těchto setkáních psal ve své slavné *Autobiografii jógina*.⁶ Od Babádžího má pocházet krijá jóga, údajně velmi stará metoda, do níž Babádží zasvětil poprvé po mnoha staletích svého žáka Láhirího Mahášaje (1828–1895). Příběh tohoto zasvěcení, jak ho Jógánanda ve své knize vyprávěl, obsahuje i popis materializace a dematerializace.⁷ Krijá jóga totiž obsahuje i tajné nauky, na jejichž základě má jógin získat i nadpřirozené schopnosti. Višvánanda se považuje za mistra krijá jógy a společně s Babádžím za tvůrce tajné metody nazvané „Átma krijá jóga“. Slavnostně uvedena byla roku 2007. Studenti této metody získávají požeňání a zasvěcení (šaktipat), jímž se urychluje jejich duchovní pokrok a jímž jsou také uvedeni do linie krijá jógy,⁸ která začíná u Babádžího.

Druhou nadlidskou bytostí, k níž se Višvánanda vztahuje a jejíž zjevení je zmíněno výše, je Matádží, univerzální božská matka všeho lidstva a sestra mahávatára Babádžího. O mistru Sái Bábovi ze Širdí Višvánanda hovořil ve své starší výpovědi jako o tom, kdo ho navštívil (pochopitelně ve vizi či zjevení) v jeho osmi letech. K počtě tomuto mistrovi a jeho ostatkům se konala řada obřadů a Višvánanda ho nazýval svým drahým přítelem.⁹ V současné prezentaci tato informace chybí.

Absence běžné parampany (poslušnosti duchovních učitelů) může být důvodem, proč Višvánanda přeložil a komentoval zrovna *Gurugítu*, indický text, který je připojován ke klasické Skanda puráně. Snad aby posílil svou roli, zdůraznil ve svých komentářích nezastupitelné postavení guru a nutnost oddanosti jemu.¹⁰ Předmětem velkého obdivu Višvánandových žáků je jeho schopnost materializace hmotných objektů tak, jak to patří do tradice krijá jógy. Podobně

Podoba Babádžího podle Jógánandovy vize. – Z knihy *Autobiografie jógina*.

Svámí Višvánanda při daršanu v Praze
8. srpna 2022. Foto: Sebastian Prax.

rozhodná je ale i kritika těchto nadpřirozených schopností ze strany jeho odpůrců: podle nich se jedná o kouzelnické triky, které nemají základ v ničem duchovním a spojení s náboženstvím jenom předstírají. Skutečně vážné obvinění se pak objevilo na začátku letošního roku: několik žen v Německu vydalo svědectví o sexuálním zneužití, jež se měl na nich dopustit svámí Višvánanda.¹¹ Nebyl ovšem předložen žádný tak průkazný důkaz, aby byl guru obviněn.

Svámí Višvánanda se bezpochyby snaží navázat na indické tradice a postavit se – obrazně řečeno – na ramena významných osobností. Ale výraz „neohinduismus“, jímž se často až přehnaně zdůrazňuje oddělení guruů na Západě od autentické tradice, kterou chtějí reprezentovat, je možná v jeho případě spíše oprávněný. ■

Poznámky

- 1 His Early Years, *Paramahansa Vishwananda* [online], 2022, URL: <https://paramahamsavishwananda.com/biography>, navštíveno 1. 8. 2022.
- 2 Satguru, *Paramahansa Vishwananda* [online], 2022, URL: <https://bhaktimarga.org/paramahansa-vishwananda/#experiences>, navštíveno 1. 8. 2022.
- 3 Tamtéž.
- 4 His Early Years, *Paramahansa Vishwananda* [online] ...
- 5 Mahávatár Babaji, *Bhakti Marga* [online], URL: <https://bhaktimarga.cz/mahavatar-babaji>, již nedostupné, navštíveno 30. 8. 2017.
- 6 JÓGANANDA, paramhansa, *Životopis jógina*, Aquamarin & Fontána 2003, str. 257–295.
- 7 Tamtéž, str. 265–275.
- 8 Kriya Yoga Master, *Paramahansa Vishwananda* [online], 2022, URL: <https://bhaktimarga.org/paramahansa-vishwananda/#experiences>, navštíveno 1. 8. 2022.
- 9 Shirdi Sai Baba – a Dear Friend of Sri Swami Vishwananda, *Paramahansa Vishwananda International* [online], 16. 10. 2014, URL: <http://paramahamsavishwananda-info.blogspot.com>, již nedostupné, navštíveno 30. 8. 2017.
- 10 Český překlad: VISHWANANDA, paramhansa, *Śrī Gurugīta. Komentáře k velkému mystériu vztahu gurua a jeho žáka*, Bhakti Marga 2015, např. str. 119 a jinde.
- 11 Svědectví jsou k dispozici ve formě čtyř podcastů: Just Love – Bhakti Margas Guru und sein Geheimnis, *Hessenschau* [online], URL: <https://www.hessenschau.de/podcasts/just-love/podcast-channel344.html>, navštíveno 1. 8. 2022.

Medailon autora je na straně 73.